

Man trenger ikke å reise til Oslo eller New York for å se avansert og god samtidskunst. Kunstens sentrum er like gjerne på Voss – eller i Øystese, mener BTs anmelder.

AKVARELL?: Den store kunstopplevelsen krever at vi strekker oss. Slaattelids abstrakt flytende «Akvarell» er et eksempel på det. «Akvarellen» er malt med olje på pleksiglass.

SURREALISME: Margit Seljord Bratlie har fotografert gjenstander fra arkivene til et naturhistorisk museum. Gjenstandene forvandles til surrealistiske rekvisitter i et naturteater i Kabuso.

U(be)gripelig vellykket

utstilling billedkunst

Mari Slaattelid, malerier
Voss kulturhus

MARI SLAATTELID fikk sitt endelige gjennombrudd da hun i 2000 vant førsteprisen i den prestisjefylte *Carnegie Art Award, Nordic Painting*. Vinnerbildene, spesielt en serie på fire fotografier av kunstnerens unge datter med ansiktet delvis dekket av hvit fuktighetskrem, vakte oppsikt. Skulle dette være maleri? Samtlige motiver var jo tvers gjennom fotografiske. Den eneste «maleriske substansen» (hvis vi kan kalle den det) var kremen på pikens ansikt. For Mari Slaattelid var dette mer enn nok. Makeup'ens verden og maleriets verden har minst én interesse til felles: Omsorgen for overflaten, for huden og lerretet.

Kun de aller mest innforståtte hevder å kjenne igjen en «slaattelid» på stilen alene. Hvis hun i det hele tatt har en gjennomgående signatur så må det være denne «paraestestiske» viljen til å skjule det hun fremstiller. Og vice versa. En estetikk som snakker høyt med seg selv.

DET ER med andre ord en skarpt tenkende kunstner som har fått æren av å åpne galleriet i det nye Voss kulturhus. En som vet mye og kan mye, men som likevel insisterer på det samme i bilde etter bilde: Hva er et maleri? Hvordan lager vi det? Den som svarer rett på ett av disse spørsmålene har funnet svaret på begge. «Promesse de bonheur» (et løfte om lykke)

er tittelen på fire sentrale arbeider. Skiltaktige fremstillinger av et staffeli med et lite bilde som omslutes av, eller trekkes inn i sitt eget motiv. En sol, en farge et lys. Jeg tenker umiddelbart på et av de berømte demonstrasjonsstykkene til René Magritte, «Menneskets lodd» fra 1934. Et bilde på et staffeli foran et vindu. Bildets motiv dekker nøyaktig utsikten. Eller gjør den det? Fanget inne i maleriets ubevegelighet kan vi aldri vite det. Den store kunstopplevelsen krever at vi strekker oss. Slaattelids abstrakt flytende «Akvarell» er et annet eksempel. «Dette er ikke en pipe» står det på lerretet til Magrilles «Bildenes forræderi». Slaattelids «akvarell» er malt med olje på pleksiglass.

DERMED HAR JEG ikke sagt at Mari Slaattelid er surrealist. Kun at hun på en befriende måte åpner opp for det irrasjonelle. Filosofen Foucault ville kanskje sagt at hun «kortsletter maleriet» ved å la det være både verb og substantiv på en gang. Noe som engasjerer og noe vi ser på. Det ene inne i det andre. I «Tapte saker», et bilde fylt med tresifrede tall, overstrøket som om de var skrevet på en fengselsvegg, svever to små monokrome kvadrater. Et oransje og et svart. Nok en gang er en uttømmende forklaring utenfor rekkevidde. Jeg fikk det til å handle om kunstens vilkår. Om at vi er på vei inn i en kunst uten bilder. «Meir enn eit vanleg kulturhus», heter det i portalen for det nye kulturbygget til vossingene. Nesten som en tittel hos Slaattelid. En utstilling som gjør maleriet til noe mer.

utstilling billedkunst

Vestlandsutstillingen 2011
«Rom for stein og hjort»
Kuratorer: Karolin Tampere og Johanne Nordby
Wærnø
Kunsthuset Kabuso, Øystese

I ALLE OPPDIKTEDE fortellinger møter vi mennesker som står overfor forskjellige alternativer. Som regel velger de ett av dem, og utelukker dermed de andre. I forfatteren Tormod Hauglands korttekst for Vestlandsutstillingen i Kabuso, Øystese, bestemmer hovedpersonene seg for alt på en gang. De begynner med å bygge en steingård på Flatfjellet og ender opp med å leve som dyr. «Rom for stein og hjort» er et underfundig lesestykke, en liten skog av ord og hendelser som forgreiner seg inn i utstillingsrommet. Hvert verk (av 24 kunstnere) danner utgangspunkt for nye forgreininger i et labyrinthisk samspill mellom billedkunst, litteratur og design. Hvilken fortelling man til syvende og sist ender opp med henger tett sammen med hvor man begynner. Margit Seljord Bratlie har fotografert gjenstander fra arkivene til et naturhistorisk museum. En bøffel på vei ut av et lagerskap. En veltet mammut i lobbyen. Gjenstander man vanligvis betrakter under vitenskapens strenge blikk forvandles her til surrealistiske rekvisitter i et naturteater.

PERFORMANCEKUNSTNEREN Jacqueline Forzelius utforsker latteren – helt seriøst. I

verket «Skrattvideon» ser vi inn i komikkens svarte dyp. Kunstneren forsøker så godt hun kan å le på en naturlig måte. Ikke en «latter som lekker barbari», som Freud skriver om i boken om hysteri. Forzelius perfektionerer en dannet latter med en hensikt. Det er i det hele tatt befriende mye å smile av på årets Vestlandsutstilling. Den har en letthet over seg som ikke må forveksles med slapphet eller pur underholdning, men mer som et stilprinsipp, et fantasiens overtak på kunsten.

DA PASSER DET også at bidragsyterne kommer fra alle slags områder av det vi i dag omtaler som visuelle kulturer, fra utstillingsdesign til arkitektur, fra gjør-det-selv prosjekter (det lokale produksjonsforetaket «Vestavin») til samtidskunst på internasjonalt nivå som «Skrattvideon». Mange vil nok finne Vestlandsutstillingen 2011 «sprengt» i forhold til alle tradisjonelle standarder. Kunsthistorien er fraværende. Leken, mangfoldet og det sosiale eksperimentet desto sterkere til stede. U(be) gripelig vellykket.

ØYSTEIN HAUGE

Blåøydd?

► kulturdebatt

ANLOV P. MATHIESEN, JOURNALIST

Sven Egil Omdal går i helgen til saftig angrep på dem som kritiserer pressens dekning av Maria Amelie-saken. Det er vanskelig å se hva han egentlig kritiserer, bortsett fra at han åpenbart skulle ønske kritikken forsvant.

«Finnes det en eneste avisleser eller fjernsynsseer som lurer på hva Jens Stoltenberg, Terje Sjøggstad, Fremskrittspartiet eller statssekretær Pål Lønseth mener om Maria Amelie og kravet om likhet for

loven?» Nei da, selvsagt gjør det ikke. Uten bakteppe hadde det vel neppe vært en sak.

Jeg anbefaler Omdal en gjennomgang av benyttelsen av såkalte politiske «eksperter» i de store mediene fra 12. til 19 januar. Dekningen endret seg (heldigvis) merkbart etter at saken fant en slags løsning. Det er pressens oppførsel frem til dette som er mest relevant. Deretter bør han kikke på valg av forsidefoto, sitater i overskrifter samt intervjuobjekter. Det skal svært stor selvtvettferdighet til for å ikke å se at pressen har ført

en sak, snarere enn å dekke den. I min tekst nevner jeg ikke mine egne standpunkter i saken med ett eneste ord. Jeg er opptatt av pressens uryddige opptreden, og kun det. Likevel er jeg «blåøydd» og sauses tekstlig inn i en høyreside-retorikk med skjult agenda, ifølge Omdahl. Vel, jeg har respekt for Per Willy Amundsen og hans parti. På nøyaktig samme vis som jeg har stor respekt for Heikki Holmås og SV. En e-post eller telefon til meg ville spart Omdal for denne feiltalkelsen: Jeg og Amundsen har ikke altfor mye til felles i Amelie-saken.

NHH
2011 75 år
DELTIDSSUTDIEDER I BERGEN

«Utdanningen har bidratt til utvikling i jobben»
Tone Dale, Controller, Havforskningsinstituttet

Kursstart fra 31. januar. Les mer på:
nhh.no/executive